Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä ja siihen liittyviksi laeiksi

Abdirahim Hussein

Toiminnanjohtaja
Moniheli ry
8.2.2023

MONIHELI

Lausunnon pääpointit

- Neuvontaa ja ohjausta tarvitaan kaikissa kotoutumisen vaiheissa
- Vastaanottokeskuksesta kuntaan siirtymisen vaihe altistaa asunnottomuudelle
- Luku- tai digitaidotonta asiakasta ei voi jättää selvittämään asioitaan yksin
- Kohtuulliset mukautukset on huomioitava kotoutumispalveluita suunniteltaessa
- Työelämään pääsyä edistetään tarjoamalla sopivia tutkintoja
- Yhdenvertaisuussuunnitelma on kuntien avaintyökalu kotoutumisen palveluita suunniteltaessa

MONIHELI

Neuvonta ja ohjaus

- Neuvontaa ja ohjausta tulisi pitää kotoutumisprosessin läpileikkaavana periaatteena.
- Periaate ohjaa kunnan työntekijää selvittämään asiakkaan tarvitseman tuen määrän ja muodot kaikissa kotoutumisen vaiheissa.
- Ohjauksen ja neuvonnan tarve korostuu esimerkiksi vastaanottokeskuksesta kuntaan siirryttäessä.
- Neuvonnan ja ohjauksen periaatteen yhdistäminen viranomaisyhteistyöhön vahvistaa kaikkien osapuolien ammatillista osaamista.

MONIHELI

Asunnottomuus

Kotoutumislaissa ei suoranaisesti käsitellä asumisen näkökulmaa lainkaan. Erityisesti siirtymä vastaanottokeskuksesta kuntaan asettaa kotoutujan alttiiksi useille haavoittuvuuksille.

Asuminen on perustavaa laatua oleva perusoikeus, jolla edistetään hyvää kotoutumista.

Suhteettoman pitkät viranomaisprosessit aiheuttavat kuukausien viivästyksiä ennen kuin henkilö saa mahdollisuuden tunnistautumiseen asunnon hakua varten.

Ratkaisuna ehdotamme tukipalveluiden ja neuvonnan panostamista nivelvaiheeseen, joka syntyy, kun oleskeluluvan saanut lähtee pois vastaanottokeskuspalveluista.

MONIHELI

Asiakkaan taitotason varmistaminen

Mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on varmistettava, että kotoutujalla on suomalaisessa yhteiskunnassa toimimiseen riittävät digitaaliset valmiudet.

Saavutettavuusdirektiivin myötä verkkopalvelusivustojen tulisi olla helpompikäyttöisemmät sekä selkeämmät.

Digituki on yksinkertainen ratkaisu asiakkaan puutteellisen taitotason korjaamiseen.

Esimerkiksi kotoutuja, joka ei ole koskaan käyttänyt tietokonetta, tai joka ei osaa lukea latinalaisia aakkosia tarvitsee suuren määrän tukea prosessin aikana.

MONIHELI

Kohtuulliset mukautukset

Yhdenvertaisuuslaki velvoittaa viranomaisen tai esimerkiksi koulutuksen järjestäjän tekemään kohtuullisia mukautuksia silloin kun kyseessä on kotoutuja, jolla on esimerkiksi lukihäiriö tai opiskelua vaikeuttava vamma.

Kotoutumisajan lyhentäminen kahteen vuoteen asettaa haavoittuvassa asemassa olevat asiakkaat erityisen riskin alle.

Määräajan täyttymisen jälkeen kotoutumisprosessin ulkopuolelle jäävän henkilön mahdollisuus saada kotoutumista vahvistavia palveluita on turvattava.

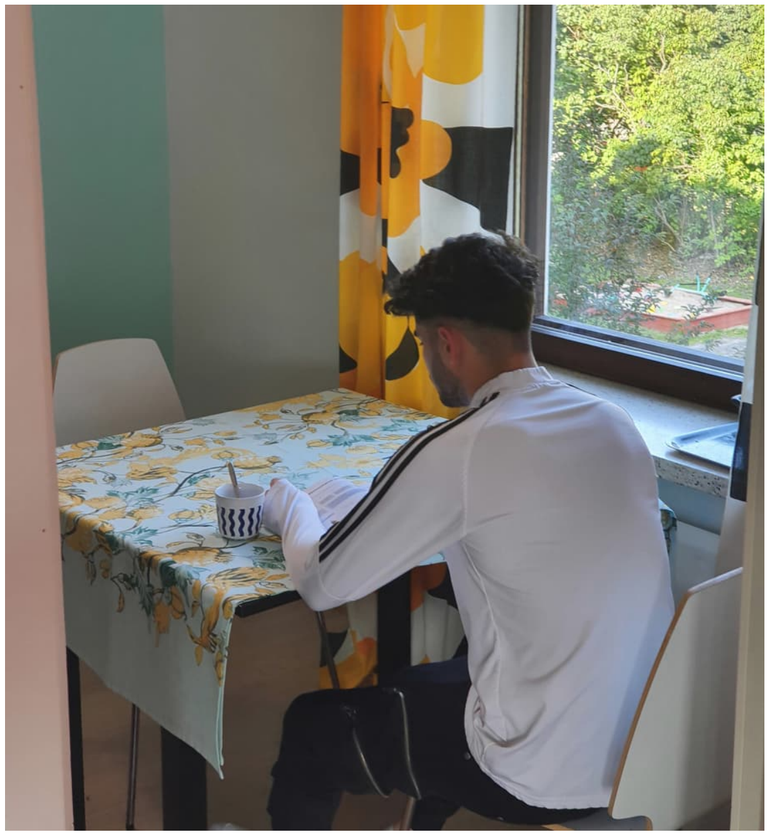

MONIHELI

Koulu ja kielellinen monimuotoisuus

- Työllistymisen tukemisen keskiössä tulisi olla henkilön oman polun löytäminen ja sen tavoitteiden saavuttaminen.
- Tutkinto on Suomessa se väline, jota työelämässä tarvitaan.
- Omaehtoisen opiskelun tukemista voi lisätä koskemaan englanninkielistä opiskelua laajemmin, suomen ja ruotsin kielen lisäksi.
- Tulisi myös huomioida, miten tavoitetaan alaikäisten oppivelvollisten tai toisen asteen opiskelijoiden vanhempia ja koteja tukemaan lasten ja nuorten koulunkäyntiä.

MONIHELI

Yhdenvertaisuus

Kuntien henkilöstöllä on oltava riittävä taitotaso kulttuurisensitiivisessä ja antirasistisessa työotteessa, sekä riittävästi aikaresursseja asiakkaiden kohtaamiseen.

Yleiset, kaikille suunnatut palvelut eivät aina osaa ottaa huomioon Suomeen muuttaneiden tilanteeseen liittyviä erityispiirteitä ja kieleen tai kulttuuriin liittyviä kysymyksiä riittävällä tavalla.

Kunnilla on velvollisuus tehdä yhdenvertaisuus-suunnitelma, jossa kartoitetaan eri väestöryhmien mahdollisuudet palveluiden käyttämiseen.

MONIHELI

Kiitos!

Abdirahim Hussein

Toiminnanjohtaja
Moniheli ry

abdirahim.hussein@moniheli.fi
+358 (0)45 899 2522

MONIHELI